

IN MEMORIAM PROF. DR. E. GÄUMANN

1893–1963

Op 5 december 1963 overleed op 70-jarige leeftijd Prof. Dr. ERNST GÄUMANN, hoogleraar voor systematische plantkunde aan de „Eidgenössische Technische Hochschule“ (Afdeling landbouw, bosbouw en natuurwetenschappen) in Zürich. Op grond van zijn wetenschappelijk werk en als auteur van verschillende handboeken moet hij tot de grootste fytopathologen en mycologen van deze eeuw gerekend worden.

Hij studeerde aan de Universiteit in Bern en bekwaamde zich onder leiding van Prof. EDUARD FISCHER voornamelijk in de mycologie. Uit deze tijd stamt zijn liefde voor de roestzwammen, die zijn verdere leven zijn troetelkinderen zouden blijven. In zijn dissertatie behandelde hij de valse meeldauw van kool en enkele jaren later heeft hij dit werk uitgebreid tot een monografie van het genus *Peronospora*. Op ander botanisch gebied oriënteerde hij zich tijdens zijn verblijf in Zweden en Noord-Amerika.

Van 1920 tot 1923 was hij in het toenmalige Nederlands Indië verbonden aan het Instituut voor Plantenziekten te Buitenzorg. Hij verrichtte daar onderzoek over ziekten van de banana en vertoefde lange tijd op Celebes. Het Nederlands heeft hij in deze periode geheel leren beheersen en dit driejarig verblijf in de tro-

pen is hem steeds een dierbare herinnering gebleven, die hij bij menig gezellig gesprek graag ophaalde.

Terug in Zwitserland was hij werkzaam bij de „Eidgenössische Landwirtschaftliche Versuchsanstalt” in Oerlikon en toen ontstond zijn eerste grote werk, de „Vergleichende Morphologie der Pilze”, verschenen in 1926. Vooral dit boek, waarvan in 1928 ook een Engelse vertaling verscheen, heeft hem in de vakwereld bekend gemaakt. In 1927 volgde zijn benoeming tot hoogleraar. Hij deed onderzoekingen over de ziekten van de biet en over de biologie van bosbomen in verband met de beste tijd voor het hakken. Tezamen met zijn leermeester E. FISCHER schreef hij een nieuw boek: „Biologie der pflanzenbewohnenden, parasitischen Pilze”. Hij hield zich nu vooral met planteziekten bezig; zijn belangstelling ging bovenal uit naar de oorzaak van resistentie en naar de fysiologische problemen samenhangend met verwelkingsziekten en transpiratie.

Tijdens de tweede wereldoorlog schreef hij het fytopathologische standaardwerk „Pflanzliche Infektionslehre” (1949), dat later ook in het Engels en in andere talen verscheen. In dit werk legde hij een wetenschappelijke grondslag voor de fytopathologie.

Latere van GÄUMANN's hand verschenen boeken zijn „Die Pilze” (1949) en „Die Rostpilze Mitteleuropas” (1959); het eerste is een samenvattend werk over de systematiek, ontwikkeling en morfologie van de schimmels, het tweede een zeer omvangrijke roestflora.

GÄUMANN was voor zijn vele leerlingen een steeds belangstellende en behulpzame, maar tevens veeleisende leermeester. Hij kon goed uitleggen, maar ook geduldig toehoren. Men leerde bij hem zelfstandig werken en denken, steeds werd men echter in de goede richting geleid. Op zijn instituut heerste ondanks het strenge en op vakgebied weinig tegenspraak duldende regime een prettige, ongedwongen sfeer. Zijn excursies in de bergen waren evenzeer vermaard om de vrolijke liederen als om de vele bloemen.

In onze herinnering blijft GÄUMANN niet alleen voortleven als de grote man van de fytopathologische en mycologische wetenschap, maar ook als de – niet-tegenstaande lichamelijke gebreken – steeds opgeruimde, hulpvaardige en meelevende medemens.

v. A.